

IX kadencja

KANCELARIA SEJMU

Biuro Komisji Sejmowych

**Komisja
Obrony
Narodowej**

PEŁNY ZAPIS PRZEBIEGU POSIEDZENIA

- **PODKOMISJI STAŁEJ DO SPRAW
POLSKIEGO PRZEMYSŁU OBRONNEGO
ORAZ MODERNIZACJI TECHNICZNEJ
SIŁ ZBROJNYCH RP
(NR 7)
z dnia 17 sierpnia 2023 r.**

Pełny zapis przebiegu posiedzenia

Komisji Obrony Narodowej

– podkomisji stałej do spraw polskiego przemysłu obronnego oraz modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej (nr 7)

17 sierpnia 2023 r.

Podkomisja stała do spraw polskiego przemysłu obronnego oraz modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, obradująca pod przewodnictwem posła **Cezarego Grabarczyka (KO)**, zastępcy przewodniczącego podkomisji, rozpatrzyła:

– informację na temat stanu realizacji i zaawansowania pozyskania dla Wojska Polskiego bezzałogowych systemów powietrznych klasy mini pod kryptonimem **WIZJER**.

W posiedzeniu udział wzięli: **Marcin Kubicza** dyrektor Departamentu Projektów Strategicznych w Ministerstwie Aktywów Państwowych, gen. bryg. **Artur Kuptel** szef Agencji Uzbrojenia, gen. bryg. **Wojciech Pikuła** szef Zarządu Wojsk Lotniczych w Inspektoracie Sił Powietrznych Dowództwa Generalnego Rodzajów Sił Zbrojnych wraz ze współpracownikami oraz **Janusz Sobolewski** dyrektor Biura Projektów Lotniczych Polskiej Grupy Zbrojeniowej SA.

W posiedzeniu udział wzięli pracownicy Kancelarii Sejmu: **Kamil Strzępek**, **Jacek Zientarski** – z sekretariatu Komisji w Biurze Komisji Sejmowych.

Przewodniczący poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dzień dobry państwu. Otwieram 7. posiedzenie podkomisji stałej do spraw polskiego przemysłu obronnego oraz modernizacji technicznej Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej. Stwierdzam kworum.

Tematem dzisiejszego posiedzenia podkomisji jest informacja na temat stanu realizacji i zaawansowania pozyskania dla wojska polskiego bezzałogowych systemów powietrznych klasy mini pod kryptonimem WIZJER. Referują minister obrony narodowej, minister aktywów państwowych oraz prezes Polskiej Grupy Zbrojeniowej.

Witam zaproszonych gości: pana gen. bryg. Artura Kuptela, szefa Agencji Uzbrojenia, pana gen. bryg. pilota Wojciecha Pikułę, szefa Zarządu Wojsk Lotniczych w Inspektoracie Sił Powietrznych, pana płk. Krzysztofa Tarnowskiego, szefa Oddziału Bezzałogowych Środków Walki w Zarządzie Wojsk Lotniczych Inspektoratu Sił Powietrznych oraz pana ppłk. Dariusza Trobosia, starszego specjalistę w Zarządzie Wojsk Lotniczych Inspektoratu Sił Powietrznych. Witam pana Marcina Kubicza, dyrektora Departamentu Projektów Strategicznych w Ministerstwie Aktywów Państwowych oraz pana Janusza Sobolewskiego, dyrektora Biura Projektów Lotniczych Polskiej Grupy Zbrojeniowej SA.

Bardzo proszę pana generała o przedstawienie informacji dotyczącej tematu dzisiejszego posiedzenia podkomisji, następnie będę prosił pozostałych panów o uzupełnienie informacji. Bardzo proszę, panie generale.

Szef Agencji Uzbrojenia gen. bryg. Artur Kuptel:

Dziękuję serdecznie.

Szanowny panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, na wstępie chciałbym zaznaczyć, że zatwierdzone przez ministra obrony narodowej centralne plany rzeczowe – obejmujące m.in. Plan Modernizacji Technicznej oraz przyjętą w ubiegłym roku ustawę o obronie Ojczyzny i wynikający z niej pakiet wzmocnienia – wsparte zwiększonym budżetem ożywiają efektywne kontraktowanie zamówień na pozyskanie sprzętu wojskowego ze szczególnym uwzględnieniem priorytetowych programów modernizacyjnych uwzględniających właśnie technologie bezzałogowe.

Przedmiotowy pakiet wzmocnienia Sił Zbrojnych na lata 2023–2025 stał się dla nas determinantem modernizacji technicznej Sił Zbrojnych w zakresie: terminowego pozyskania niezbędnego i nowoczesnego sprzętu, oczywiście, także technologii bezzałogowych; dywersyfikacji źródeł dostaw z uwzględnieniem dostawców krajowych, jak i zagranicznych z jednoczesnym zapewnieniem w jak największym stopniu udziału potencjału polskiego przemysłu obronnego umożliwiającego uzupełnienie posiadanych i pozyskanie nowych zdolności technologicznych i produkcyjnych przez krajowy przemysł obronny w ramach rozwoju współpracy z dotychczasowymi i nowymi partnerami.

Jednym z zamówień, które obecnie realizuje Agencja Uzbrojenia w polskim przemyśle obronnym, jest program bezzałogowego systemu powietrznego klasy mini kryptonim WIZJER. Zgodnie z obecnie obowiązującymi wymaganiami operacyjnymi edycji 2020 – zdolność do prowadzenia rozpoznania obrazowego z powietrza na szczeblu batalionu – celem programu WIZJER jest pozyskanie na potrzeby Wojsk Lądowych nowoczesnych bezzałogowych systemów powietrznych klasy mini. Pozyskanie i wprowadzenie na wyposażenie Sił Zbrojnych RP środków rozpoznania obrazowego w znacznym stopniu podniesie zdolności do prowadzenia rozpoznania na poziomie taktycznym niezależnie od pory dnia oraz warunków atmosferycznych w ramach zintegrowanego systemu rozpoznania. Bezzałogowe systemy powietrzne – sukcesywnie wprowadzane na wyposażenie Sił Zbrojnych – zapewniają możliwie pełne spektrum zasilania informacyjnego w zakresie rozpoznania sytuacyjnego, jak i obiektowego oraz prowadzenie oceny skutków uderzeń i zniszczeń bojowych po działaniach przeprowadzonych przez aktywne środki walki.

Bezzałogowe systemy powietrzne – pozyskiwane w ramach programu WIZJER – zapewniają Wojskom Lądowym: realizację zadań rozpoznawczych, prowadzenie dozoru obiektów i rejonów, wskazywanie celów i określanie danych do rażenia ogniowego w celu informacyjnego zabezpieczenia tzw. dowódców zadaniowych zespołów bojowych, batalionowych grup bojowych oraz pododdziałów rozpoznawczych prowadzących działania w ramach realizowanych zadań zgodnie z ich operacyjnym przeznaczeniem. Sprostanie przywołanym wyzwaniom wymusiło potrzebę pozyskania środków rozpoznania powietrznego, w tym nowoczesnych bezzałogowych systemów powietrznych, na szczeblu taktycznym.

Teraz krótko przedstawię stan realizacji programu. Bezpilotowe systemy powietrzne kryptonim WIZJER są pozyskiwane w ramach umowy zawartej pod koniec 2021 r., dokładnie w grudniu, pomiędzy ówczesnym Inspektorem Uzbrojenia, a obecnie Agencją Uzbrojenia i konsorcjum, w skład którego wchodzi Polska Grupa Zbrojeniowa oraz Wojskowe Zakłady Lotnicze nr 1 i Wojskowe Zakłady Lotnicze nr 2. Należy nadmienić, że to jest polski produkt opracowywany przez wspomniane przeze mnie podmioty. W ramach zarządzania tym programem w WZL nr 2 powstało przeznaczone do tego programu centrum kompetencyjne bezzałogowych statków powietrznych, którego głównym zadaniem jest projektowanie, rozwój i prowadzenie projektów badawczo-rozwojowych oraz produkcja systemów bezzałogowych eksplorujących przestrzeń powietrzną. Wartość podpisanej umowy wynosi 121 mln zł. Jest to część zamówienia podstawowego. W części opcjonalnej pozostawiono 52 mln zł na inne elementy tego systemu.

Termin pierwszych dostaw bezzałogowców o kryptonimie WIZJER jest planowany na lipiec 2024 r. Łącznie umowa przewiduje pozyskanie 25 zestawów o kryptonimie WIZJER w latach 2024–2027. W skład przedmiotowego zestawu wchodzi następujące wyposażenie: 4 platformy powietrzne, 4 komplety głowic optoelektronicznych, 1 zestaw naziemnej stacji kontroli, 1 naziemny terminal danych, 1 przenośny terminal danych, 1 komplet startu i lądowania oraz elementy systemu logistycznego i pakiety logistyczne.

System będzie zapewniał przetwarzanie informacji niejawnych o klauzuli do poziomu „zastrzeżone”. Część związanych z tym informacji jest zastrzeżona, dlatego już w tym miejscu informuję, że jeżeli będą pytania dotyczące tego zakresu, to oczywiście udzielimy odpowiedzi, ale – ze względu na to, że to spotkanie jest jawne – w korespondencji adekwatnej do poziomu zadanych pytań. Na tym etapie nie zidentyfikowano żadnych problemów z bieżącą realizacją przedmiotowego projektu. Na tym kończę, choć oczywiście pozostaję w dyspozycji, razem z moimi kolegami z Sił Zbrojnych, jeżeli pojawią się ewentualne pytania. Panie przewodniczący, Wysoka Komisjo, dziękuję.

Przewodniczący poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję bardzo panu generałowi.

Czy jeszcze któryś z panów? Chyba pan dyrektor Kubicza. Bardzo proszę.

Dyrektor Departamentu Projektów Strategicznych Ministerstwa Aktywów Państwowych Marcin Kubicza:

Panie przewodniczący, pan generał bardzo wyczerpująco przedstawił stan programu.

Przewodniczący poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Czyli nie ma potrzeby? W tej sytuacji bardzo proszę, pan poseł Poncyłjusz z pytaniami.

Poseł Paweł Poncyłjusz (KO):

Przepraszam, zaraz muszę wyjść, żeby zadać pytanie w Sejmie, a mam dwa pytania, panie generale.

Pierwsze jest takie... NeoX jest już w Dęblinie. Ile godzin nalotu ma NeoX, a ile ma FlyEye, który również jest w tej samej klasie mini? Z moich informacji wynika, że FlyEye lata, a NeoX nie za bardzo. Drugie pytanie – co tak naprawdę jest tam polskie? Jakie warunki państwo określili, czy to oznacza, że kamera jest robiona w Polsce czy nie?

Rozumiem, że to nie jest tak, że żołnierze będą operować dronami w powietrzu, tylko to musi czemuś służyć. Zazwyczaj drony klasy mini służą naprowadzaniu artylerii, o czym pan mówił. Trzecie pytanie jest takie, w jaki sposób to będzie zestrojone z TOPAZ-em Kto będzie za to odpowiadał? Jak ta cała synchronizacja ma przebiegać? Rozumiem, że dzisiaj PGZ – czy WZL – nie jest dysponentem systemu TOPAZ. Puszczanie dronów bez współpracy z artylerią – szczególnie dronów tej klasy – ma małe uzasadnienie, biorąc pod uwagę to, że to jest jednak poważna kwota.

Przewodniczący poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję. Bardzo proszę, panie generale.

Szef AU gen. bryg. Artur Kuptel:

Pytanie dotyczące porównania NeoX i FlyEye wykracza poza zakres, ale rozumiem je, bo faktycznie pierwotnie wzorowanie się na produkcie – mowa o BSP klasy WIZJER – było podstawą tej konstrukcji, tak że stąd to pytanie. Nie posiadam w tej chwili danych, żeby porównywać liczby godzin nalotu. Nie jestem w stanie na to odpowiedzieć na tym etapie. Jeżeli jest taka potrzeba, to oczywiście w formie korespondencyjnej postaramy się pozyskać owe dane.

Jeżeli chodzi o elementy polskie, to wszystkie elementy możliwe do wytworzenia są polskie. Zawsze wracam tu do tzw. najniższego poziomu podzespołu elektronicznego. Jeżeli mamy elektronikę wytwarzaną w Polsce, to nie znaczy, że pojedynczy kondensator również został wytworzony w naszym kraju, natomiast przedmiotowa głowica jest wytworzona w Polsce, o ile mnie pamięć nie myli, podwykonawcą jest ITWL, czyli nasz wojskowy instytut tworzy ową głowicę i będzie za nią odpowiedzialny.

Trzecia sprawa – TOPAZ. Jak wspominałem, zintegrowany system rozpoznania to jest ten element, z którym integrujemy przedmiotowe bezzałogowce, stąd też przetwarzanie informacji do klauzuli „zastrzeżone”. Natomiast TOPAZ jest wykorzystywany przede wszystkim w tych systemach, które są zestrojone z wojskami raketowymi i artylerią, a tutaj mówimy o Wojskach Lądowych i o pododdziałach ogólnego przeznaczenia, dla których przeznaczony jest przedmiotowy WIZJER. Czy w przyszłości zaistnieje taka potrzeba, żeby integrować go z przedmiotowym systemem? Na tym etapie nie jestem w stanie przewidzieć, czy taka potrzeba wystąpi. Przy zakupie tego systemu nie iden-

tyfikowaliśmy potrzeby integracji z systemem TOPAZ, natomiast jeszcze raz podkreślę, że to jest przedmiot, który będzie zintegrowany w ramach zintegrowanego systemu rozpoznania. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję. Bardzo proszę.

Dyrektor departamentu MAP Marcin Kubicza:

W uzupełnieniu odpowiedzi na pytanie dotyczące producentów systemu chciałem jeszcze dodać, że systemy łączności, oprogramowanie, system lądowania i system szkolenia, to wszystkie komponenty, które są wykonywane przez polskie przedsiębiorstwa. Dziękuję.

Przewodniczący poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję, to jest ważne uzupełnienie.

Czy są kolejne pytania? Nie ma. To ja mam tylko jedno pytanie, bo niedługo zaczną się prace nad budżetem. Czy środki, o których mówił pan generał, na poziomie stu kilkudziesięciu milionów złotych są wystarczające na potrzeby wdrażania tego programu, czy powinny być zwiększone? Dobrze by było, żeby posłowie usłyszeli odpowiedź na to pytanie.

Szef AU gen. bryg. Artur Kuptel:

Środki, które zostały zgromadzone... Powiem inaczej. Zamawiający, podpisując umowę, musi mieć zagwarantowane adekwatne środki, żeby umowa została zrealizowana. To nastąpiło. 121 mln zł, z opcją na dodatkowe kilkadziesiąt milionów złotych, jest zawarte w budżecie. W tej chwili nie ma potrzeby zwiększania środków. Odnośnie do przepisów prawa, każdy wykonawca ma prawo na etapie realizacji wystąpić z wnioskiem o tzw. waloryzację umowy, biorąc pod uwagę to, że ostatnio nastąpiły wzrosty dotyczące współczynników inflacyjnych czy dodatkowych kosztów związanych z energią elektryczną. Jeśli nie będzie takiego wniosku od wykonawcy, to te środki są adekwatne do tego, co powinno być wydatkowane w latach 2024–2027, natomiast nie jestem w stanie przewidzieć, co będzie dalej.

Przewodniczący poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję bardzo. Nie widzę dalszych zgłoszeń. Wyczerpaliśmy porządek obrad. Dziękuję przybyłym gościom. Dziękuję panom posłom. Dziękuję pracownikom sekretariatu Komisji.

Zamykam posiedzenie podkomisji.

Bardzo proszę, panie przewodniczący.

Poseł Michał Jach (PiS):

Jeśli można, to chciałem podziękować panu przewodniczącemu Grabarczykowi, bo już nie będzie kandydował. Robił wiele jako wiceprzewodniczący podkomisji, w Komisji też zawsze był merytoryczny, może jeszcze kiedyś zobaczymy się w Sejmie. Chciałem ci oficjalnie podziękować na posiedzeniu podkomisji, bo posiedzenia tej podkomisji były bardzo ciekawe i odbyło się ich bardzo dużo, tak że dziękuję ci za to.

Przewodniczący poseł Cezary Grabarczyk (KO):

Dziękuję. Zamykam posiedzenie.